

BÀI GIẢNG GIÁO KHOA

Thầy giáo : Nguyễn Quốc Tùng

TOÁN

9

Bài
1

TỈ SỐ LƯỢNG GIÁC CỦA GÓC NHỌN

1. TỈ SỐ LƯỢNG GIÁC CỦA MỘT GÓC NHỌN

a. Khái niệm

Cho góc nhọn α . Xét tam giác ABC vuông tại A có $\widehat{B} = \alpha$.

↪ Tỉ số giữa cạnh đối và cạnh huyền được gọi là sin của góc α , kí hiệu $\sin \alpha$.

$$\sin \alpha = \text{cạnh đối} : \text{cạnh huyền}$$

↪ Tỉ số giữa cạnh kề và cạnh huyền được gọi là cosin của góc α , kí hiệu $\cos \alpha$.

$$\cos \alpha = \text{cạnh kề} : \text{cạnh huyền}$$

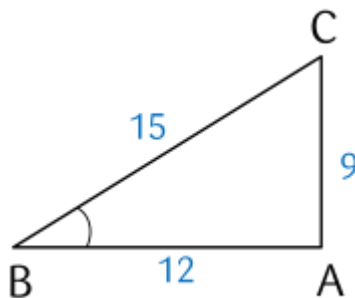
↪ Tỉ số giữa cạnh đối và cạnh kề được gọi là tang của góc α , kí hiệu $\tan \alpha$.

$$\tan \alpha = \text{cạnh đối} : \text{cạnh kề}$$

↪ Tỉ số giữa cạnh kề và cạnh đối được gọi là cotang của góc α , kí hiệu $\cot \alpha$.

$$\cot \alpha = \text{cạnh kề} : \text{cạnh đối}$$

Ví dụ 1. Tính các tỉ số lượng giác của góc B trong tam giác ABC .

Lời giải

Xét tam giác ABC có $A=90^\circ$ và B là góc nhọn.

$$\sin B = AC/AB = 9/15 = 0,6;$$

$$\cos B = AB / AC = 12/15 = 0,8;$$

$$\tan B = AC / AB = 9/12 = 0,75;$$

$$\cot B = AB / AC = 4/3.$$

b) Tỷ số lượng giác của góc nhọn đặc biệt

α	$\sin \alpha$	$\cos \alpha$	$\tan \alpha$	$\cot \alpha$
30°	$1/2$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{1}{\sqrt{3}}$	$\sqrt{3}$
45°	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	1	1
60°	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$1/2$	$\sqrt{3}$	$\frac{1}{\sqrt{3}}$

Ví dụ 2. Tính giá trị của biểu thức $P = \frac{\sin 30^\circ \cdot \cos 60^\circ}{\tan 45^\circ}$.

Lời giải

$$P = \frac{\sin 30^\circ \cdot \cos 60^\circ}{\tan 45^\circ} = \frac{\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2}}{1} = \frac{1}{4}.$$

2. Tỷ số lượng giác của hai góc phụ nhau

Định lý

Nếu hai góc phụ nhau thì sin góc này bằng cosin góc kia, tang góc này bằng cotang góc kia.

Với $0^\circ < \alpha < 90^\circ$ ta có:

$$\sin(90^\circ - \alpha) = \cos \alpha; \quad \cos(90^\circ - \alpha) = \sin \alpha;$$

$$\tan(90^\circ - \alpha) = \cot \alpha; \quad \cot(90^\circ - \alpha) = \tan \alpha;$$

Ví dụ 3. Viết các tỷ số lượng giác sau thành tỷ số lượng giác của góc nhỏ hơn 45° .

a) $\sin 60^\circ$;

b) $\cot 82^\circ$.

Lời giải

a) $\sin 60^\circ = \cos 30^\circ$;

b) $\cot 82^\circ = \tan 8^\circ$.

